

TÄNA LEHES

VALLAVALITSUSE TEADAANDED

•

Volikogus 25. juunil

•

**Puhja tugikomando töödest
ja tegemistest**

•

Mis saab Puhja kirikust?

•

**Naisseltsi sellesuvine
ettevõtmine**

•

**Kevad-suvised
loodusteemalised üritused
Puhja Gümnaasiumis**

•

**KEVAD PUHJA
GÜMNAASIUMIS**

•

Võimalus üks kord elus

•

ULILA SÕNUMID

•

**Augustis möödub 15
aastat Vabadussamba
taasavamisest...**

**...ja Adrian Virginiuse ning
Käsu Hansu mälestuskivi
avamisest Puhjas**

•

**Teated, õnnitlused,
mälestame**

Jaanituli Kiigemäel

Neiud köievel. Foto: A. Lummo

Üle mitme aasta toimus valla jaanituli taas meile armsaks saanud kaunil Kiigemäel. Peo õnnestumisele aitas tublisti kaasa ka päike, mis just õhtu eel eredalt särama löi. Toredast peost osa saama, vanu aegu meenutama ja uusi muljeid kogema oli tulnud 500-600 inimest. Meeleolu muutsid lustlikumaks segarahvatantsurühm "Opsal" ja naistantsurühm "Rukkilill". Vahepalasid pakkus Endel Koppeli kapell. Üllatusesinejaks oli pensionäride seltskonnatantsuring "Sügisõied". Puhja Maanaiste Selts korraldas elevustekitava loterii "Iga loos võidab".

Valla "Kaunima Kodu" konkursi võitja tänukirja ja rahalise autasu 1000 krooni pälvis perekond Päevloo Vösvivere külast Janise talust.

Peaministri tänukirja ja lipumasti vimpli pälvisid

Erkki Ääremaa Nõmme talu Ridakülas

Tiiu ja Peep Haavandi Hommiku talu Puhja alevikus

Aune ja Urmas Pasti elamu Mõisanurme külas

Aino ja Ilse Käkki pereelamu Puhja alevikus Viljandi tee 8

"Kaunis Kodu 2003.a." presidendi vastuvõtule augustis kutsutakse Sirje-Mall ja Ants Nilson Triipuse talust Mõisanurme külast.

Tantsuks mängis ansambel "Viska viis", kes viis läbi ka lõbusaid sportlikke mängu: köievedu, sangpommi rebimine, lastele jooksuvõistlus jne.

Igaüks võttis siit kaasa hea tuju ja soovi järgmisel aastal tagasi tulla!

Vallavalitsus avaldab siirast tänu kõigile esinejatele, korraldajatele ja tublidele peoplatsi korraldajatele!

Vallavalitsus

VALLAVALITSUSE TEADAANDED

Vallavolikogu kinnitas oma määrusega 30.aprillil 2003.a. Puhja valla haldusterritooriumil kehtivad korrad, sealhulgas ka heakorra eeskirjad. Täna on kordades kehtestatud sätted jõustunud. Eeskirjad peaksid olema jõudnud iga vallaelaniku koju.

Paraku ei ole veel mitte kõik teinud sellest omi järeldusi. Tehes reide "Kauni Kodu" väljaselgitamise eesmärgil, jäid silma mõned valla teedeäärseid kinnistute omanikud, kes ei hooli oma koduümbruse väljanägemisest või tema kasutuses oleva põllumaa harimisest. Neile saadetakse märgukirjad, milles määratud tähtjaks tuleb reageerida. Vastasel korral on vallavalitsus sunnitud rakendama heakorra eeskirja punktis 26 kohaldatut (kuni 100 trahviühikut, 1 trahviühik 60 krooni).

Karistamine ei ole vallavalitsuse eesmärk. See on meie vald, kuhu olete rajanud oma kodu ja valinud vabatahtlikult oma elupaigaks. Austagem siis ennast ja kaaskodanike ning tehkem kõik selleks, et siin oleks hea ja ilus elada!

Volikogus 25. juunil

- Pearaamatupidaja Hille Luts informeeris volikogu valla eelarve täitmisest käesoleva aasta 5 kuuga. Vallavanem Vahur Jaakma andis ülevaate II poolaasta tegevuskavast.
- Arutati Ulilas endise koolihoone ruumide rendile andmist OÜ B.E.R.K.'ile.
- Tehti muudatusi sotsiaaltoetuste maksmise ja andmise kordades:
  - Tunnistati kehtetuks toetuste maksmise ja andmise kord "Puhja valla toetus valla parimale üliõpilasele".
  - Tunnistati kehtetuks toetuste maksmise ja andmise kord "Puhja valla toetus vähekindlustatud üliõpilasele".
  - Viidi sisse muudatused õpilaste sõidusoodustuste määramise ja väljamaksmise korras:
    - 1) Puhja Gümnaasiumis õppivate õpilaste vanemad esitavad avalduse koolile oma lapsele sõidusoodustuse taotlemiseks lapse õppima asumisel.
    - 2) Lapsevanem on kohustatud koolile koheselt teatama lapse sõidukorralduse muudatustest (elukoha muutmine jt.) ning õppimise katkestamisel Puhja Gümnaasiumis tagastama sõidukaardi.
- Puhja Vallavalitsuse koosseisu täiendavaks liikmeks kinnitati majandusnõunik Jaan Linnas
- Viidi sisse muudatused Puhja Gümnaasiumi põhimäärusesse.

Heakorrakomisjon hakkab ka edaspidi tegema reide valla territooriumil.

Soovime kõigile jõudu, head tahet ja indu oma kodu kauniks muutmisel.

* * *

Teadmiseks Uula ja Ulila lasteaia teeninduspiirkonna lapsevanematele

Seoses Uula ja Ulila lasteaia rühmade tegevuse lõpetamisega alates 01.juulist k.a. saavad lapsevanemad oma lapsi tuua Puhja lasteaeda "Pääsusilm" alates 01.septembrist 2003.a.

Vallavalitsus tegeleb transpordikorraldusega nende laste veoks lasteaeda ja tagasi. Esialgselt on kavandatud valla busi väljumine laste veoks Ulilast orienteeruvalt kell 7.30 ja Räämsist kell 8.00.

Seoses sellega, palume lapsevanematel, kes soovivad kasutada sõiduteenust oma laste saatmisel Puhja lasteaeda, esitada avaldused vallavalitsusele hiljemalt **15.augustiks k.a.**

* * *

Puhja Vallavalitsus korraldab enampakkumise korteri müügiks Ulila alevikus Kesk 16-5.

Korter on kahetoaline, remontivajav, ahiküttega kasuliku pinnaga 39,7 m², alghind 35000 krooni. Avaldused enampakkumisel osalemise registreerimiseks saata vallavalitsusse hiljemalt 25-ndaks juuliks k.a. Hilisemaid avaldusi ei registreerita. Enampakkumine toimub 01.augustil 2003.a. algusega kell 10.00 Puhja vallamajas.

* * *

Sotsiaalnõuniku vastuvõtt puhkuse ajal on 18.juuli ja 18.august 2003.a. kell 9.00 - 16.00.

Toimetulekutoetuse taotlejatel palume märgitud aegadest kinni pidada.

Nooruse tänava remont Puhja alevikus

Vallavalitus sõlmis lepingu AS-ga Ratex Nooruse tänava remondiks. Tööde käigus lapitakse asfaldiaugud ja pinnatakse kogu tee asfaldiosa 1,5 kordse killustikukihiga. Lepingu järgi lõpetatakse tööd juuli keskel. Riigieelarvest finantseeritava töö maksumus on 99 179 krooni.

Puhja tugikomando töödest ja tegemistest

Mai- ja juunikuu möödusid Puhja päästekomandole tavalisest rahulikumalt. Kahe kuu kokkuvõttes oli 15 väljakutset tulekahjudele (neist 9 korral kulutule kustutamisele) ja 2 korral liiklus-avariidele. Siinkohal tahaks tänada valla elanikkonda, kelle teadlikkus ja valvsus on tõusnud tule tegemisel ja kasutamisel. Puhja vallas toimunud jaanituled möödusid hästi ja ilma eriliste vahejuhtumiteta. Ei toimunud ühtegi liiklus ega tuleõnnetust.

Meeldiv on tõdeda, et Puhja tugikomando töötajate hulgas on sport au sees. Tartumaa Pääste-teenistuse aastaringisel spordivõistlustel saavutas meie komando üldkokkuvõttes III koha. Individuaalselt saavutasime kaks esikohta: **Ardo Rõõm** - korvpallivisetes ja **Meelis Voo-ro** - 10 km jalgrattasõidus.

7. juunil toimus Tõrvandis traditsiooniline Tartumaa Pääste-

Foto: vasakult: Kaido Kalinin, Agu Annuk, Arvi Schütz, Gennadi Leppik, Meelis Voo-ro, Kalle Selleke ja Ardo Rõõm.

Schütz, Meelis Voo-ro, Kalle Selleke ja Ardo Rõõm.

teenistuse tuletõrje-sportivõistlus. Osales 8 võistkonda. Võisteldi kahel alal. Esimesel alal, lahing-hargnemises paakautoga, saavutas meie võistkond juba kolmandat aastat järjest II koha, jäädes endiselt alla ainult Tartu keskkomandole. Kolmanda koha sellel alal saavutas Tartu Üksik Päästekompanii. Uue alana oli kavas tuletõrjealane pendelteatejooks. Taas tuli meie võistkonnal tunnistada vaid Tartu keskkomando nappi paremust. Kolmanda koha saavutas Elva tugikomando. Üldarvestuses saavutasime 10 viimase aasta parima tulemuse - II koha. Meie võistkond võistles koosseisus: **Kaido Kalinin, Agu Annuk, Arvi**

*Gennadi Leppik
Puhja TK pealik*

Mis saab Puhja kirikust?

Umbes kuu aja pärast on kirik muldpõrandaga ja kasutusest väljas. Kauaks? Oleneb, kui kiirest kogume raha umbes 10 tuhande telliskivi tarvis, mis lähevad uue põrandana kirikuliste jalgealuseks. Oli hämmastav avastus, et lihtlabast põrandatellist õieti ei tehtagi, ka mitte rikastes lääneriikides. Kulumiskindlat põrandakivi valmistab katsetamisi vaid Aseri tellisetehas. Seda käsitööna, iga kivi eraldi vormides. Selline spetsiaalne kivi näeb ka välja kui keskaegne, ja mitte steriilselt sile nagu moodne konveieritoodang. Loomulikult on see kallim: ühe kivi maksumus koos transpordiga on umbes 50 krooni. Lihtne arvutus annab kivide koguhinnaks pool miljonit. Koos muude materjalide ja töörahaga tuleb uue põrandakivi maksumus ligi miljon krooni. Ehk 10000 kr iga koguduseliikme kohta. On täiesti selge, et Puhja kogudus, isegi mitte Puhja vald ei jaksa seda summat välja käia, vähemalt mitte aasta-paari jooksul. Raha hankimiseks löid kogudus ja vallavalitsus kahasse „**Puhja Kiriku Sihtasutuse**”. Samal ajal alustas kampaaniat „Minu tellis Puhja kiriku põrandas!” (50 kr annetuse eest saab igamees omaenda telliskivi kiriku põrandas) koguduse noorteansambel „**Dionysius**”, kes andis heategevuskontserdi Tartu Pauluse kirikus juuni algul. Kohal viibis vastse sihtasutuse nõukogu eesotsas vallavanemate **Vahur Jaakma** ja **Agu Kasetaluga**. Suure algatuse pisike algus läks igati korda. Lisaks hüvale muusikaelamusele (millest jäi jälg CD-plaadina) laekus annetustena ligi 2200 kr. Oma isiklikke kive lunastati juunis kohaliku rahva poolt ligi 2500 kr eest; koos juuni lõpus Rõngu kirikus antud kontserdi tuludega on korjunud annetusi juba üle 6000 kr.

Annetusi on võimalik teha Eesti Ühispanogas a/a 10220031803017. Märkusõna “Puhja Kiriku Sihtasutus”

Tiit Kuusemaa

Naisseltsi sellesuvine ettevõtmine

Lõuna- ja Kesk-Eesti maanaiste seltsidel on traditsioon koguneda kord igal suvel, et omavahel suhelda, arutleda naisi huvitavatel teemadel, õppida midagi uut ja huvitavat ning veeta ühiselt aega.

Sel aastal toimub selline üritus juba üheksandat korda, seekord **02.augustil Puhjas**.

Lisaks tegevustele, mis on mõeldud otseselt kokkutulekust osavõtjatele, oleme mõelnud ka sellele, et pakkuda võimalust Puhja valla elanikele saada osa meie ettevõtmisest.

Kutsume kõiki huvilisi osalema!

Kell 11.00 – 15.00 Puhja valla naiste käsitöönäitus Puhja Gümnaasiumis käsitööklassis

Kell 17.00 – 18.00 Hillar Palametsa humoorikas vestlus Puhjast ja puhjalastest

Kell 18.00 – 19.00 kirikukontsert Puhja kirikus

Kell 20.00 – 24.00 õhtune üritus puhkpilli, kapelli, naisseltside isetegevuse ja muu huvitavaga

NB! Ootame näitusele kõigi Puhja valla käsitöötajate töid!

Riin Massur võtab töid vastu koolimajas

28. juulil kella 12.00-13.00 ja

29. juulil kella 18.00-19.00

Palun märgistage oma tööd nimesiltidega.

Korraldajate nimel Katre Pruusapuu

Kevad-suvised loodusteemalised üritused Puhja Gümnaasiumis

30. aprillil toimus Puhja Gümnaasiumis “Tuuliku” projekti koostööpäev, millest võtsid osa Rannu Keskkooli, Rõngu Keskkooli, Konguta Algkooli ja Valguta Algkooli õpilased ja õpetajad. Tervitussõnavõtudega esinesid Puhja vallavanem hr Vahur Jaakma ja Puhja Gümnaasiumi direktor hr Heiki Rokka. Kuna just sellel päeval lõppes kooli looduspäev, said kiidukirjad ja vitamiinirikkad auhinnad loodusviktoriinide ja joonistusvõitluse “Roheline koolipäev” võitjad. Kooli peasissekäigu lähiste istutati projekti ja roheline mõtlemise auks mälestuspõõsad. Peale ringkäiku koolimajas asuti kuulama PG õpilaste uurimustöid. Väga huvitavalt esinesid Natalja Iljina (teema “Projekt “Tuulik” PG-s”), Kaspar Kitsnik (Nahkhiir), Kristina Marmõš (Mesilane), Anli Härma (Viirpapagoi), Priit Pokk ja Madli Tuvikene

(Jahindus Puhja vallas), Tene Karv (Merisiga), Olga Bassova (Prügi). Õpilaste juhendajad olid Lea Järv, Kaja Kress, Vilma Krünvald ja Dagmar Lökk. Järgnes rühmatöö – kompositsiooni ja luuletuse “Minu kodukoht” valmistamine ja esitlemine, looduspäevade õpilaste ja õpetajate osavõtul ning lõpetamine, kus kodundusingi neiud esit-

lesid rohelist üllatuskokteili ja tugiõpilased kinkisid külalistele häid soovet.

Keskkonna- ja loodusteemaliseks võib lugeda eelviimast koolipäeva, 3. juunit, sest siis toimus “Tuuliku” matkamäng Rannu vallas Tamme paljandil ja ülekoolliline matk. Tamme paljandi matkamängus olid väga tublid Astrid Tamm ja Tene Karv, esikoha tõi Puhja Olga Bassova. Suur osa meie kooliperest veetis kauni päeva matkates Mõisnurme kandis, umbes 40-liikmeline õpilasarühm aga hoopis AlamPedja looduskaitsealal.

Viimati mainitud matkast jutustab järgnevalt õpilasi saatnud õpetaja Maire Sepp.

Matkarada algas Kirmal, Puurmanist 5 km allavoolu. Retkejuhtideks olid Einar Tammur (LKÜ “Kotkas”) ja Robert Otjen (ELF). Alustasime teekonda jõe vasakkaldalt. Matkarajal liikusime jõeluhtadel ja lammimetsades, seega paikades, mis jäävad aegajalt tulvavete alla. Kobrast me ei kohanud, aga nende tegevusele viitasid rajal kõrged kannud, mille tipud olid pliatsikujuliselt teritatud. Jõelammil sirgus rohkesti künnapuid ja jalakaid. Lammimetsades nägi-

me haigeid ja surnud puid. Need puud on sobivaks elukeskkonnaks putukavastsetele, viimased aga omakorda toidupalaks rähniliistele. Pedja äärsed lammimetsad on Eesti kõige rähnirikumad paigad. Meie teekond jätkus läbi puisniidu, mis lummas meid oma õiterohkusega. Imelised olid kullerkupuväljad. Ületasime ripsilla ja jõudsime jõe paremkaldale. Edasi matkasime juba Altmetsavahitalu maadel, kuhu oli ehitatud vaatetorn. Selle alumistel korrustel olid välja pandud joonistused Pedja ümbruse loomadest ja taimedest ning ülalt avanes avar vaade luhale. Vaateorni platsil tegime puhkepeatuse. Samas oli meil võimalus uurida ja vaadelda putukaid, väikesi selgrootuid ja saada rohkem teada loomamaailmast. Vaatluste juhendajaks oli Anneli Ehlvest Tartu Loodusmajast, kellel olid kaasas kõik vajalikud vaatlusvahendid – mikroskoobid, luubid jms. Meeldejäävaks tegi päeva ka see, et märkasime suure karu jälgi ja nägime väikest karupoega. Matk lõppes õnnelikult.

*Mariann Karja
“Tuuliku” projektijuht Puhja
Gümnaasiumis*

KEVAD PUHJA GÜMNAASIUMIS

21. juunil toimusid Puhja Gümnaasiumi põhikooli ja gümnaasiumi lõpuaktused, mida võiks iseloomustada järgmiste märksõnadega: palju kauneid ja rõõmsaid noori, lilledemerit, väga palju sugulasi ja külalisi, südamlukud

Gümnaasiumi kuldmedaliga lõpetaja Maris Toomessalu võtmas vastu direktori ja klassijuhataja õnnitlusi

sõnavõttud ja tervitused. Sellel aastal lõpetas põhikooli 51 õpilast: 34 progümnaasiumiklassis ja 17 õpilast üldklassis. Abituriumiklassis õppis 14 õpilast. Meie parim gümnaasiumilõpetaja Maris Toomessalu lõpetas kooli kuldmedaliga. Põhikooli parima lõpetaja au pälvis kiitusega lõpetanud

Kerli Käiro. Lõpuklasside klassijuhatajad olid Ruth Luts (9a), Hilja Tomson (9b) ja Mariann Karja (12. kl).

Ehkki ees on suvi ja puhkuste aeg, tahaks soovida kõigile lõpetajatele õnnestumisi ja sihikindlust hariduse järgmistele astmetele jõudmisel!

Heiki Rokka

Gümnaasiumilõpetajate ja õpetajate ühine foto

Võimalus üks kord elus

Kooli tuli teade, et 300ndaks Peterburi aastapäevaks korraldatakse kirjandivõistlus. Alguses ei olnud ma sellest eriti vaimustuses, kuid siiski õpetaja Viktor Ivanovi abiga kirjutasin kirjandi teemal Venemaa saladuslik hing. Parimate kirjandikirjutajate seast valiti üheksa parimat kogu Eestist, kes said peaaegu et kaheks nädalaks minna reisile. Kokku oli õpilasi 11 erinevalt maalt: Hollandist, Saksamaalt, Taanist, Norrast, Rootsist, Soomest, Poolast, Lätist, Leedust, Venemaalt ja Eestist

Ürituse peakorraldaja oli Venemaa presidendi abikaasa Ljudmilla Putina, kes saatis meid kogu reisi vältel.

Kohtumine algas Peterburist. Peterburis külastasime talvepaleed ja käisime Pavlovskis samuti kohtusime Venemaa presidendiga. Osalesime veepeol, mis toimus Neeva jõel. Pärast Peterburis veedetud kolme päeva suundusime laevakruisile, mis kestis 1. - 8. juunini. Meid jaotati gruppidesse ning igale grupile anti ülesanne, mis tuli lahendada kruisi vältel. Iga päev käis pingeline töö, mille kõrvalt külastasime ka Soomet, Rootsit ja Lübeckit. Soomes käisime Sibeliuse ausamba juures, külastasime presidendipaleed ning kohtusime ka Tarja Haloneniga.

Ljudmilla Putina ja Rootsi kuninganna Silvia vastuvõtul

Ljudmilla Putinaga saime vabalt suhelda, eks siis tuli pilti ka teha

Päeva lõpus uudistasime elu Heureka.

Rootsis kohtusime kuninganna Silviaga. Toimus ekskursioon Rootsi kuninga palees. Külastasime Skanseni vabaõhumuuseumit ja Vaasa muuseumit. Nägime palju huvitavat.

Lübeckis võttis meid vastu Schröderi abikaasa. Toimus linnaekskursioon giididega.

Kohtumise lõpetamine toimus Kaliningradis Ljudmilla Putina sünnikohas. Toimus piknik Kurskaja kosel. Uurisime ka allveelaeval olevat elu. Külastasime Kaliningradi noortekeskust, kus võeti meid väga soojalt vastu. Meile esineti, toimusid võistlused ja väga palju muud huvitavat. Kohtumine lõppes Venemaa kuulsate ansamblite suure galakontserdiga.

Reisi eesmärk oli leida Balti täht – me saime hakkame, leidsime selle tähe.

Tänu sellele reisile sain ma endale palju uusi sõpru, eriti kalliteks muutusid need, kes olid Eestist pärit. Ma lihtsalt ei oska kommenteerida, kõik oli nii hästi korraldatud, see oli lihtsalt super! Olen väga tänulik oma vene keele õpetajale Viktor Ivanovile abi eest.

Natalja Iljina

Põhikoolilõpetajate ja õpetajate ühine foto

Milleks raamatukogule arvuti?

Arvutid? Tõesti milleks? Kümme aastat tagasi saadi ilma hakkama ja nüüd järsku on vaja!

Arvutid raamatukogus on asendamatud. Peale raamatukogu sisetöö (näiteks kirjanduse tellimine) on arvutite kasutamine koolitöö tegemisel möödapääsmatu. Ja kui palju on meil õpilasi! Arvutid annavad võimaluse kasutada interneti, mille kaudu saab oluliselt oma jalavaeva vähendada. Nii on võimalik maksta arveid, täita tuludeklaratsioon, uue passi saamise avaldus jne. Rääkimata juba suvalise ajalehe või Riigi Teataja lugemisest. Sõbraga kirjavahetuse pidamise saab tänapäeval ka arvuti abil ära korraldada. Lisaks loetletutele veel palju muid erinevaid võimalusi.

Siiani oli Ulila raamatukogus ainult üks arvuti, mida kasutasid nii raamatukogu juhataja kui ka kõik soovijad. Nii tekkisid järjekorrad, isegi kaks-kolm nädalat ette.

Tunduvalt paranes olukord k.a. juunis, mil Eesti Ühispanga Tartu kontor kinkis Puhja valla raamatukogudele 6 arvutit. See sai võimalikuks tänu isiklikele sidemetele vallavanem ja EÜP Tartu Kontori dir. aset. Rein Kinkari vahel. Ulila raamatukokku seati üles neist kaks. Pidulik üleandmine – vastuvõtmine toimus 20. juunil. Kohal olid Rein Kinkar – EÜP Tartu kontori direktori asetäitja ning kliendihaldurid Aivo Renser ja Sairos Gross. Puhjast vallavanem Vahur Jaakma majandusnõunik Jaan Linnas ning pearaamatupidaja Hille Luts. Küläs käis ka Tartumaa Keskraamatukogu direktor Hele Ellermaa ning muidugi osalesid Puhja ja Uula raamatukogude juhatajad.

Üritusel rääkis Rein Kinkar Vaata Maailma projektist; Hele Ellermaa tutvustas maakonna raamatukogude olukorda internetiseerimise vaatevinklist, tänas EÜP esindajaid Puhja

Vasakult vallavanem Vahur Jaakma, EÜP esindajad, keskuse juhataja Niina Topoleva

Vasakult Hele Ellermaa, Elga Alberi, Leeni Laars ja Sirje Dementjeva

valla raamatukogudele arvutite kinkimise eest ja jäi lootma edasisele koostööle. Väikese meeldiva koosviibimise lõpetuseks külastati Ludmilla Samsoni personaalnäitust.

Südamlikud tänusõnad arvutikasutajate poolt Eesti Ühispanga Tartu kontorile ja eriti Rein Kinkarile!

Sirje Dementjeva
Hele Ellermaa

KOHTUMINE HUVITAVA INIMESEGA

21.-25. juuni toimus Ludmilla Samsoni personaalnäitus: Vahur Jaakma – Üllatavalt laia ampluaaga kunstnik! Kudumitest õlimaalideni, suveniiridest pop-kunstini! Kõik tööd on toredad! Palju jõudu, tervist ja tehatahtmist!

Galina Dudorina – Olen väga rõõmus Ludmila Nikolajevna personaalnäituse pärast ja tänulik Niina Ivanovnale näituse organiseerimise idee eest. Tubli. Kõik parem on veel ees, innustust, loovust, kindlameelsust ja tugevat tervist! (tõlgitud vene keelest)

EÜP Tartu Kontor (Rein Kinkar, Aivo Renser, Sairos Gross) – Täname võrratu kunstielamuse eest, mis vääriks kõige

Vasakult: Nadežda Vlassova, Ludmilla Samson ja Galina Dudorina

esinduslikumat eksponeerimist.

Esta Järve – Hea meeleolu loov näitus. Palju rahulikku vett, meeldiv värvivalik, vaikne looduse rahuolu – jätkugu tahtmist ja jõudu jätkata, olgu julgust seda teistele näidata! Täna, edu ja õnne!

Sirje Dementjeva – Suur tänu imeliste tööde eest! Julgeid ideid ja kordumatuid leide edaspidiseks. Aitäh!

Niina Topoleva

JAANIUSSIKESED KIIGEPLATSIL

Juba kolmas suvi järjest toimub jaanipäev mõisapargis. Ilm soosis pidulisi. Üritust juhtis rõõmsameelne ja energiline Urmas Päevloo.

Toimusid laste ja täiskasvanute mängud, millest oli agar osavõtt. Eriti populaarne oli köievedu, milles osalesid loomulikult mehed ja isegi naiste - laste võistkonnad. Sangpommi tõstmises sai esikoha Janno Tamm.

Jaanidest ja Jaanikatest jäi välja valimata Ulila Jaan ja Jaanika, sest nad kõik olid ainulaadsed. Erilist elavust tekitasid südaöötunnil nelikümmend “jaaniussikest”, kes äkki ilmusid kiigeplatsile.

Pidu oli nii hoogne, et isegi kiik ei kannatanud välja seda koormust. On palve alati arvestada kiige koormusnorme. Ulila kiik kannatab välja mitte üle nelja täiskasvanu inimese. Lapsevanemad, jälgige alati laste kiikumist.

Jaanipäeva ürituse sponsorid olid nagu alati FIE Urmas Luts, OÜ Heko Põld, FIE Päevloo.

Tahan tänada peo õnnestumise eest Puhja Vallavalitsust, Urmas Lutsu, Heino Kõrgeperve, Urmas ja Piret Päevlood.

Täna ka kõiki, kes tulid. Kõikidest pakutavatest mängudest ja võistlustest osavõtjad muutsid selle peo emotsionaalseks ja eriliseks.

Niina Topoleva

Naisvõistkond kõieveol

Mure hakkab vähenema

12. juulil kell 15.00

surnuaiapäeva Kavilda kalmistul.

Jumalateenistust viib läbi
preester Johannes Keskküla

Lugupeetud platside omanikud, palun leida võimalus teha korda omaste hauad.

Juunikuu valla lehe artiklis “Mure” rääkis Kavilda Õigeusu kalmistu ja kiriku probleemist. 19. juunil preester Johannes Keskküla, vallavanem Vahur Jaakma, Ulila raamatukogu juhataja Sirje Dementjeva ja allakirjutanu tutvusid kohapeal ja arutlesid kiriku, ohvriallika, surnuaia ja kabeli olukorda. Preester Johannes Keskküla hindas positiivselt meie algatust ja lubas kõigiti aidata. Esimesed sammud on tagasihoidlikud kuid siiski edasiminek.

See on – hooldusraie ja niitmine.

teadetetahvlite paigaldamine surnuaia ja kiriku juurde moodustada initsiatiivgrupp

taastada surnuaiapäevad, sellel aastal viia see läbi 12. juulil.

Õigeusu kirik ja kalmistu ei ole pelgalt vene kirik ja kalmistu. Õigeusu kogudus moodustati 1846.a., kirik õnnistati 1873.a. Vaevast küll, et see oli tehtud vene rahvuse jaoks. Tol ajal oli ligi 200 koguduse liiget. Need olid kõik tegelikult eestlased. See on eesti ajalugu ja meie kodukandi kultuur.

Kalmistu pole mitte ainult kadunute viimne puhkepaik, vaid see näitab ära ka meie sisemise kultuuri. Lugupeetud platside omanikud, palun hoidke korras oma lähedaste hauad.

Niina Topoleva

Augustis möödub 15 aastat Vabadussamba taasavamisest...

5. juulil 1925. a. avati Vabadussõjas hukkunute mälestuseks graniitobelisk

28. novembril 1918 algas Eesti Vabadussõda. Vabadussõjas nagu muistses vabadusvõitluses kaitses eesti rahvas oma vabadust ja sõltumatust, õigust omariiklusele.

Vastuseks novembri lõpul ilmunud Ajutise Valitsuse üleskutsule vabatahtlike astumiseks rahvaväkke andsid end Puhjas üles 120 meest. Nende auks 1. detsembril Puhja seltsimajas korraldatud aktusel esinesid vabatahtlikud deklaratsiooniga.

Puhja mehed täitsid auga oma töotuse, mille andsid 1. detsembril 26 pidid andma oma elu kodumaa vabaduse eest. Nende langenud sõjameeste ja Vabadussõja mälestuseks püstitati Puhja parki 1925. a. graniitobelisk.

Puhja mälestussammas elas tervena üle 1940.-1941. a. sündmused. Saatuslikuks sai 1950. a. kevad, kui algas Vabadussõja monumentide vandalistlik hävitamine kogu Eestis. Tartust parteikomiteest antud korralduse peale pidi lõhutama ka Puhja monument. Kohalikud ametimehed Puhjas seadsid kõik samba õhkulaskmiseks valmis. Leidus ka mõistlikke mehi, kes andsid nõu kaevata sammas maa sisse. Põhjendati sellega, et lõhkamine purustaks ka lähedalasuva rahvamaja aknad.

Nii kadus 1950. a. mais Vabadussõja monument maapinnalt.

Ettevalmistused samba paigaldamiseks – vasakult Konstantin Lemre, Osvald Salo, Jaan Narits ja Arno Sütt

Mitu korda tegid “pahandust” koolipoisid, kes mulla pealt ära kaevasid, nii et lühikest aega sai lugeda graniidil seisvaid nimesid. Poisse karistati.

Mälestussamba taastamiskavad tekkisid kohalike muinsuskaitsete seas juba 1987. a., kui 24. novembril loodi Kavilda muinsuskaitseklubi. Sobiv aeg paistis veel kaugel olevat ja ka Puhja rahva seas oli kõhklejaid. Kui talvel tutvustas muinsuskaitse klubi esimees Urmas Salo samba taastamise võimalusega Trivimi Vellistet, soovitas viimanegi veel veidi oodata.

Alles pärast 1988. a. kevadel toimunud pöördelisi sündmusi Eestis (Loominguliste Liitude pleenum, Tartu muinsuskaitsepäevad) sai asuda kavade elluviimisele. Kavilda muinsuskaitse klubi algatusel viidi alates aprillist läbi korjandus. Kokku saadi 676 rubla.

Mälestussamba ajalugu ja langenud kangelaste elukäiku asus uurima Urmas Salo. Üles said otsitud ka paljud langenute hauaplatsid Puhja ja Kavilda surnuaial. Monumenti taastamistööde eestvedajaks sai Puhja tolleaegne vallavanem, muinsuskaitse klubi liige Osvald Salo. Teda aitas Sangla Turbakombinaadi jaoskonna juhataja Peeter Lepik. Samba uuestisünnile kulutasid palju oma aega ja energiat Sangla Turbakombinaadi töömehed Mati Nääs, Konstantin Lemre, Arne Lipping, Kalev Kähara, Jaan Mitt, pensionär Jaan Narits, muinsuskaitsejad. Inimesi polnud vaja sundida. Appi tulid Aiandus- ja mesindusseltsi liikmed, Puhja Keskkooli õpilased ja paljud teised. Kohalik teedevalitsuse juhataja Aare Jänes abistas tehnikaga ja tõi killustikku. Turbakombinaadi elektrimeister Lembit Karu Tõnis Toom, Hanno Pärtel jt hoolitsesid elektrisüsteemi ja valgustuse eest.

Mälestussammas kaevati päevavalgele 12. juulil ning tõsteti järgmisel päeval autokraanaga oma hauast välja. Mõned osad olid puudu. Uued lasti teha Tartus Supilinnas Oa tänava kivi-raidurite töökojas. 2. augustil asuti aluse taastamisele. Vundamenti üks osa on valatud betoonist, teine sobitatud ümbertöödeldud vanadest plaatidest. 5. augustil pandi paika kolmanda astme 2 plaati ja ühes sellega ka metallsilinder. Selles sisalduvad Eesti Vabariigi ja Nõukogude rahad, ajalehed, fotod mälestussambast. Põhiosa – obelisk pronksreljeefiga – tõsteti oma kohale 9. augustil.

Vabadussõja mälestussamba pidulik taasavamine toimus 20. augustil. Ligi 2000 inimest Puhjast, Tartumaalt ning kau-

Mälestussamba paigaldamine

Töömehed – tagareas vasakult: Jaan Mitt, Arne Lipping, Peeter Lepik, Konstantin Lemre. Esireas: pargis jalutanud härrasmees, Kalev Kähara, Osvald Salo, Mati Nääs ja Jaan Narits.

Vabadussamba taasavamine

gemalt oli tulnud kaasa elama sellele kohalikule tähtsündmusele. Rongkäigu ees sammusid Kavilda muinsuskaitse klubi liikmed, Tartumaa maavanem Robert Näraska ja parteikomitee sekretär Maie Nisu, mälestussamba taastajad, külalised lilled

ja pargadega. Kohal viibis ka eestiaegne Puhja vallavanem Juhan Lina. Mälestussamba juures juhtis kõnekoosolekut Puhja Keskkooli kauaaegne direktor August Kirsipuu (direktor 1956-1979).

...ja Adrian Virginiuse ning Käsü Hansu mälestuskivi avamisest Puhjas

Vabadussõja monumendiga üheaegselt rajasid Kavilda muinsuskaitstjad ka teist mälestusmärki – Käsü Hansu ja Adrian Virginiuse mälestuskivi...

Puhjaga on seotud mitmed silmapaistvad Eesti kultuuri- ja kirjanduslukkude läinud mehed. 17.-18. saj. vahetusel töötas Puhja kirikus vaimulik kirjamees Adrian Virginius – Eesti kirikukirjanduse tõlkija ja väljaandja. Kambja pastori Andreas Virginiuse poeg. 1676. a-st õppis ta esialgu Tartus, edasi Riias ja Tallinnas ning lõpuks 1681 – 1683.a. usuteadust Kieli ülikoolis. 1683.a. tuli ta tagasi baltikumile ja asus Riias piiblit lõuna-eesti keelde tõlkima. 1686.a. detsembris sai A. Virginius Puhja kiriku õpetajaks, kus oli ametis 1694.a. märtsini.

Käsü Hans on esimene teadaolev eestlasest luuletaja. Pärit oli ta Puhja kihelkonnast, kus pidas kõstri ametit aastatel 1701 – 1708. Ta täitis ka koolmeistri ülesandeid. Rahvapärimuse järgi oli ta tark ja osav, koguduse poolt lugupeetud mees. 1703.a. toimus Puhjas talupoegade vastuhakk Rootsi sõjaväe moonamuretsete järele. Käsü Hans etendas talupoegade ülesässitamises pastor Könik Köniksoni kõrval juhtivat osa. Käsü Hansu kirjutistest on teada ta kiri 1706.a. Puhja pastorile Könik Köniksonile ja 1708.a. kirjutatud kuulus kaabelaul “Oh! ma vaene Tardo Liin”.

Nende kahe mehe mälestuse jäädvustamiseks otsustas Kavilda muinsuskaitse klubi paigutada Puhja kiriku juurde mälestustahvlid. Selleks viidi Puhjas läbi korjandus – raha annetasid Puhja Keskkooli õpetajad ja õpilased, Puhja kolhoosi ja Sangla Turbakombinaadi töötajad.

Mälestuskivi tekstid aitasid välja töötada tolleaegne Puhja Keskkooli direktor Arvo Kikas (direktor 1980-1990), õpetaja Linda Gottlob ja muinsuskaitse klubi liige Urmas Salo. Plaadid tekstidega valmistati Võrus Tamula kombinaadis. Sobiv maakivi leiti Puhjast Arnold Ojasoo maadelt. Kohapeal raiusid Nõo kiviraidurite töökoja mehed plaatide jaoks kivisse pesad.

Puhja Segakoor kiriku juures esitamas T. Vettiku “Su põhjamaa päikese kullast”

Mälestuskivi avati kiriku ees 13. augustil Puhja Looduskaitsepäevade raames Eesti Looduskaitse Seltsi Lõuna-Eesti regiooni kokkutulekul.

Ürituse avas rajooni parteikomitee esimees Maie Nisu. TRÜ Eesti kirjanduse õppejõud Peeter Olesk rääkis Puhja minevikust ja tänapäevast, piirkonna ajaloo- ja kultuurimälestistest. Esines Puhja segakoor. Mälestustahvli avas Eesti Muinsuskaitse Seltsi juhatuse esindaja Trivimi Velliste. Vastavatud mälestusmärki õnnistas EELK Puhja koguduse õpetaja K. Kukk.

Tekst mälestuskivil:

Aastail 1686 – 1694
töötas Puhjas pastorina
ADRIAN VIRGINIUS
rahvavalgustaja
vaimuvara vahendaja

Põhjasõja aastail
oli Puhjas kõstriks
ja koolmeistriks
KÄSÜ HANS
esimene eestlasest luuletaja

*Osvald Salo meenutused, teksti- ja fotomaterjalid.
Kirja pani Gerli Ratass*

Õnnitleme

Darja Portnova & Ardo Rõõm
sündis tütar *Annabel* 27.05.2003

Evelin Sults & Juljo Pihlik
sündis tütar *Teily* 05.06.2003

Olympiada Kuprijanova & Mihhail Puzakov
sündis tütar *Anastasia* 07.06.2003

Kersti & Hargo Männiste
sündis poeg *Kenari* 17.06.2003

Evelin Ulbo & Helger Luts
sündis poeg *Hegert* 18.06.2003

EAKAD SÜNNIPÄEVALAPSED JUULIS

92 ALBERT PENTSA	17 07	Teilma küla
89 RICHARD REINO	15 07	Ulila alevik
89 ELLA UTSAL	25 07	Palupõhja küla
82 TŠORI HASSANOV	22 07	Ridaküla
80 OLGA HÄMÄLÄINEN	06 07	Kaimi küla
70 MAIRE POLAKESE	29 07	Ulila alevik

EAKAD SÜNNIPÄEVALAPSED AUGUSTIS

94 LEIDA-AGATHE TUVIKE	03 08	Mäeselja küla
91 LINDA REINHOLD	09 08	Nasja küla
89 ADEELE PÄRNAMETS	18 08	Puhja alevik
88 LIIDIA REHME	12 08	Kaimi küla
83 GUSTAV PEEDO	27 07	Poriküla
81 JEKATERINA STEPANOVA	24 08	Ulila alevik
80 LEIDA TOSS	19 08	Puhja alevik
75 UNO KULLAM	03 08	Puhja alevik
70 MIRALDA PLESKOVSKAJA	04 08	Ulila alevik
70 ALEKSANDR MARMÕŠ	20 08	Puhja alevik
70 MAIE JURAK	20 08	Puhja alevik

PALJU ÕNNE!

MÄLESTAME

MAIE KASK

17.12.1934 – 13.06.2003

DANIEL RAITAR

07.10.1903 – 24.06.2003

ELMAR REBANE

02 02 1933 – 30 06 2003

TEATED

Laupäeval 16. aug kell 11.00
toimub Puhjas
VÕRKPAARITURNIIR SEGAPAARIDELE.
Info 05293838; 05261136
Enn Pokk

Puhkuste ajal töötavad raamatukogud järgmiselt:

Uula kolmapäeviti 13 - 17

Ulila kolmapäeviti 10 - 15

Sääniku talus toimub 19. juulil

puuesemete laad

avamine kell 10.00.

**Uudistajad saavad näha kuidas
vanasti lõigati sindleid ja
katuselaaste ning neid katusele
löödi. Lõigatakse ka käsitsi laudu,
töötab vana jalaga sõtkutav treipink.**

**Oma kunsti näitavad
puuskulptuuride meistrid.**

**Laadale oodatakse kõikvõimalike
puuesemete müüjaid luudadest
kummutini.**

**Laadakontserdil kell 14.00 esineb
Väägvere pasunakoor Sulev Undi
juhatusel, rahvapillimehed ja
akordionist Jüri Rosin. Ei puudu ka
laadanaljad.**

Päeva juhib Kaarel Tuvike

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS 61301
TARTUMAA TEL. 451 241
TOIMETAJA GERLI RATAS TEL/FAKS 351 268;
E-POST: GERLI.RATAS@MAIL.EE
TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS
TIRAAŽ: 1050